



Zřícenina Nový hrad u Kunratic

Kraj: Hlavní město Praha

Okres: Praha hlavní město

GPS souřadnice: 50.019456N, 14.471335E

Adresa URL: www.praha-kunratice.cz/historie-soucasnosti

Nový hrad u Kunratic je zřícenina královského gotického hradu v Kunratickém lese na lesnaté ostrožně obtékané Kunratickým potokem. Nachází se v pražské městské části Kunratice. Zřícenina je od roku 1965 chráněna jako kulturní památka.

Stavba Nového hradu byla zahájena na pokyn krále Václava IV. roku 1411. Po Václavově smrti v roce 1419 zde krátce pobývala královna Žofie a během roku 1420 hrad několikrát navštívil Zikmund Lucemburský. Poté, co Nový hrad v následujícím roce dobyli a vyplnili Pražané (včetně vynikající knihovny), už žádný panovník neprojevil zájem ho obnovit.

Roku 1736 byla na pokyn majitele kunratického panství Jana Arnošta z Golče ve zříceninách hradu postavena kaple sv. Jana Nepomuckého a hájovna se zahradou, ke které byla ze západní strany přivedena přístupová cesta. Kaple byla po několika let cílem svatojánských poutí, nicméně roku 1787 byla zrušena. Zříceniny hradu byly výborně dochovány až do 80. let 19. století.

V druhé polovině 19. století se romantické ruiny hradu staly oblíbeným cílem výletníků. Do Kunratického lesa chodil Alois Jirásek s oblibou na procházky se známým pražským lékařem Josefem Thomayerem.

V letech 1928–1929 byl proveden archeologický průzkum pod vedením doktorky Libuše Jansové, byl však přerušen pro nedostatek finančních prostředků. Součástí průzkumu byly i částečné konzervační práce provedené na odkrytém zdivu. Při dalším archeologickém výzkumu prováděném v roce 1953 doktorkou Zoroslavou Drobnou byly ve sklepech nalezeny některé architektonické fragmenty pocházející z vyšších pater (například konzoly a krbová římsa), připomínající krby na jiném Václavově hradě – Točnicku. Průzkum odhalil i zbytky husitského tábora, které byly několikrát mylně považovány za předhradí. Šlo o podélný hrad s obvodovou zástavbou, protažený v ostrou hranu ve směru osy ostrožny. Půdorys Nového hradu měl tvar nepravidelného pětiúhelníku, jehož delší osa ve směru severovýchod-jihozápad byla asi 70 m dlouhá. K hradnímu areálu se vstupovalo od severovýchodu po zvedacím mostě přes vylámaný příkop. Fortifikační zajištění, tedy opevnění hradu, tvořily tři okruhy: hlavní, tvořený převážně či zcela vnějšími zdmi budov, parkán a parkánové opevnění ve svahu navazující na šijový příkop. Bezpečnost hradu zvyšovaly příkré stráně a v údolí nově zřízené rybníky na Kunratickém potoce. Do dnešního dne se zachovalo jen základové zdivo paláce a zbytky obléhacího tábora.

Nový hrad u Kunratic byl ještě postaven s důrazem na obrannou funkci, ale prokázal svou zaostalost při střetu s novými obléhacími technikami. Stejně jako ostatní královské hrady neměl předhradí. Hrad od ostatní ostrožny odděluje mohutný, do skály vysekaný příkop, snad dosud s patrným pozůstatkem mostnice. Na tuto fortifikaci navazovalo boční opevnění, obíhající celou dispozici.

Přístupová komunikace vedla do hradu průjezdem subtilní čtverhranné věžovité brány, částečně odkopané při výzkumu v letech 1928–1929. Rozměrný obdélný palác se směrem k severovýchodu



přikládal ke druhé bráně a dosahoval až k čelu hradu. Z paláce se dosud zachoval suterén a nepatrné zbytky zdiva v přízemí. Do paláce se vcházelo širokým schodištěm se zděnými stupni. Palác měl zřejmě věžovitý charakter, což kromě kubatury pozůstatků hradu dokládá i srovnání s ostatními Václavovými stavbami. Z některých z vyšších podlaží pochází i bohatá krbová římsa, která se jako jediný nález z výzkumu z let 1928–1929 zachovala v Lapidáriu Národního muzea.

K severovýchodnímu čelu paláce přiléhá lichoběžná, doktorkou Jansovou zcela vykopaná nepodsklepená místnost, vyplňující břit tvořený obvodovou zdí. Místnost zřejmě představuje již součást východního křídla, do něhož byl palác vklíněn. Z křídla se kromě uvedené místnosti dobře zachoval průběh vnější zdi až k okraji brouskového lomu, na jehož hraně je patrna i jeho nádvorní zeď.

Lom, který zlikvidoval východní nároží hradu a postoupil až do prostoru nádvoří, byl ze značné části zavezen zřejmě při výzkumu v letech 1928–1929.

Situace v jihozápadní části hradu, které se dosavadní výzkum nedotkl a kde byl při golčovských zásazích povrch terénu značně upravován, je podstatně méně jasná. Zřejmě zde pokračovala obvodová zástavba, která pravděpodobně obklopovala celé nádvoří.

Od roku 1958 je Nový hrad zapsán v seznamu nemovitých kulturních památek.

Zdroj: <https://www.praha-kunratice.cz/historie-soucasnost/1463-novy-hrad>

